

JÓSLATOK JELENTIK RÓMA JÖVENDŐ SORSÁT

Jupiter templomának építése közben Tarquinius Superbus elhatározta, hogy az egész Capitoliumot az istenek és emberek királyának szenteli. Csakhogy a Capitolium már nem volt üres, egész sor szentély és templom állt rajta már régebről. Még Titus Tatius tett fogadalmat építésükre, mikor Romulus ellen vívott csatája válságosra fordult. De ezek az épületek most gátolták Tarquinius tervét. Annak idején madár jóslattal szentelték fel őket, ezért Tarquinius most újból madárjóslatot kért, és miután az neki kedvezett, érvénytelenítette felszentelésüket.

De nem mindegyiket lehetett! A madarak ugyanis egyetlen szentély esetében nem adtak kedvező jóslatot. Ez a szentély *Terminusé*, a határok istenéé volt. Voltaképpen egy üregbe állított határkő volt. Ebbe az üregbe előzőleg áldozati barom vérét öntötték, majd tömjént, mézet, bort tettek belé, aztán az áldozati barmot elégették, és a füstölgő csontokra felállították az olajjal bekent, szalagokkal és virágokkal díszített követ.

A jóslat most azt mondta: "Terminus nem hátrál meg Jupiter előtt" - a megszentelt kő tehát megmaradt, Tarquinius nem merte elmozdítani, hanem beépítette capitoliumi templomába.

Az isteni akaratnak ez a megnyilvánulása nagy lelkesedéssel töltötte el a népet. Terminus azáltal, hogy helyét változtatni nem volt hajlandó, azt a jóslatot adta, hogy a római államban minden szilárd és állhatatos marad. Mert Terminus, a Határ is állhatatos.

Egy másik jóslat pedig Róma leendő nagyságát hirdette előre. Mikor a capitoliumi nagy templom alapjait ásták, egy teljesen ép arcú emberi koponyát találtak. Ez a jósk megállapítása szerint azt jelentette, hogy az a hely, ahol Jupiter földi tartózkodásának székhelye lesz, az egész földkerekségnek lesz egyúttal a feje. Ezt a jóslatot megerősítették azok a jósk is, akiket idegenből hívtak a nem mindennapi csoda megfejtésére. Ezt mondták az etruszk jósk is, akiknek tudománya különösen nagy becsben állott. És ők is így fejtették meg a csodát: Róma lesz a földkerekség ura.

Tarquinius Superbus ezek után még biztosabbnak érezte hatalmát. Növelte az építkezés költségeit, úgyhogy az eredeti összeg, a Suessa Pometiánál és Gabiinál ejtett zsákmány már az alapok lefektetésére is alig volt elegendő. Fokozták a kiadásokat a mindenünnen, főleg Etruriából hozott mesteremberek is. Ezért Tarquinius már a nép ingyen munkaerjét is igénybe vette. A nép nem tiltakozott ellene, hiszen a templomépítéssel istennek áldoztak. De mikor a király később a fórumok és a *Cloaca Maxima*, a föld alatt épült szennyvízcsatorna építésére kényszerítette a szegényebb néposztályokat, ez ellen már zúgolódtak.

A gögös Tarquinius azonban ezzel mit sem törődött. Úgy vélte, hogy semmi sem ingathatja meg trónján. Egy különös esemény azonban megzavarta nyugalma. Az történt ugyanis, hogy egy faoszlopból, mely a királyi palotában volt, nagy kígyó tekerdőzött elő sziszegve. A szolgák megijedtek, és nem merték bántani a kígyót, mely ismét eltűnt, a királyt azonban aggasztotta, vajon nem hord-e baljóslatot magában a kígyó megjelenése. Hogy teljes bizonyosságot szerezzen, ezúttal nem elégedett meg az etruszk jósk magyarázatával, hanem elhatározta, hogy *Delphitől*, Görögország leghíresebb

jóshelyétől kér jóslatot. Mivel idegenekre nem akarta rábízni az esetleg kedvezőtlen jóslatot, titokban két fiát, Titust és Arrunsot küldte Delphibe. Kísérőjükül hűgának fiát, Lucius Junius Brutust jelölte ki.

Brutus eszes, tehetséges ifjú volt, de hogy a király gyűlöletét magára ne vonja, együgyűnek tette magát. Ez volt az egyetlen mód, hogy a király ne tartsa őt magára nézve veszélyesnek, és úgy ne járjon, mint nagybátyja, akit Tarquinius annak idején megöletett. Olyan államban, ahol a jogot lábbal tiporják, úgy élhet legbátorságosabban, ha lenéz, megveti, semmibe se veszik. Így nem kell hízolgóvő sem válnia, még ezt sem kívánják tőle.

Ezért színlelt tehát ostobaságot, és kitette magát a király szeszélyeinek. Látszólag tehát megszolgált a Brutus melléknevet, ami magyarul bárgyút jelent, és így esett rá a király választása, hogy mint veszélytelen, de megbízható ember, fiai kísérője legyen.

Delphi Apolló istennek volt a jóshelye, melynek papnőjét *Pythiának* hívták. A két királyfi szokás szerint gazdag ajándékot vitt Apollónak. Brutus is vitt ajándékot, mégpedig - amit a Tarquinius testvérek igen megmosolyogtak - egy somfa botot. Azt persze nem tudták, hogy ez a somfa bot belül ki van vájva, és egy aranypálca van benne elrejtve. Jelkép volt ez a somfa bot: kívül faragatlan, de belül színarany, mint Brutus jelleme.

A delphi jóshely mély barlang fölé épült. A mélyedés fölött magas, aranyozott háromlábú szék állott, és ezen ült a jósnő. A barlangból kiszivárgó kengéztől elkábulva és megihletve, titokzatos és mélyértelmű szavakat mormolt, melyeket a mellette álló papok feljegyeztek, és azután közölték Tarquinius fiaival a jóslatot:

- A kígyó nem jelent rosszat atyátokra nézve. Szerencse, hogy az állatnak nem történt bántódása, mert az veszélyt hozott volna házatokra.

Lucius és Arruns ettől felvidulva, újabb ajándékokat adtak a jóshelynek, mert kedvük támadt megkérdezni Apollótól, hogy apjuk után melyikükre száll Rómában az uralom. A barlangból ez a válasz hangzott:

- Azé lesz a főhatalom Rómában, ó, ifjak, aki elsőnek csókolja meg a szülőanyját.

Lucius és Arruns egy ideig azon törték a fejüket, hogyan előzzék meg egymást, de aztán jobb belátásra tértek, és elhatározták, hogy sorshúzás döntse el, melyikük csókolja meg elsőnek édesanyjukat, ha visszatértek Rómába.

- Hanem Sextusnak egy szót sem! - állapotok meg, nehogy a legfiatalabbik, aki otthon maradt, megsejtsen valamit, és elorozza előlük a királyságot.

Brutus pedig, az együgyű, ostoba Brutus, mikor meghallotta Pythia szavait, mintha csak véletlenül tenné, megbotlott, elesett, és szájával a földet érintette.

"Az anyaföld - gondolta - minden élet forrása, mindenki anyja." Így tértek vissza Rómába.